

Proposta de exames 2006

LINGUA GALEGA E LITERATURA

OPCIÓN A

Insisto no dito por min noutra sesión. Se hai unha cultura específica —coa súa mitoloxía e os seus símbolos— dun pobo labrego, unha cultura diferente da dun pobo de pastores, poño por caso; parece que para pobos diferentes ten que haber un ensino moi diferenciado. Se como tanto e tan ben se dixo aquí, o pobo noso, nós, é un dos pobos do círculo cultural occidental que viven máis o seu ámbito, máis apegados están á natureza, ás formas da paisaxe, e aínda ós temporais, á choiva, á brétema, etc.; o ensino ha de acomodarse a esta disposición máis fonda do espírito do galego. Habemos de saber como é o galego profundo, se se pode dicir así, e buscar un programa de ensino que lle corresponda, e tamén as tarefas que realizou na historia, e o que queremos que haxa de ser no futuro. Penso que sendo nós un pobo agricultor e gandeiro, o ensino ten que conservar esta condición nosa, que por outra banda deunos un status cultural, e sería o máis inútil do mundo destruír isto que aínda existe, e que vai existir, aínda que quizais esnaquizada, no ano 2002. Unha cultura que supón uns comportamentos dados, una riqueza léxica, e unhas crenzas case relixiosas, que van dende as fases da lúa nas que hai que facer semente ou recolleita, ata certos actos máxicos, en relación coa fecundidade do campo e dos rabaños.

Como eu coido que o apego do galego á terra, á paisaxe na que el mesmo tanto laborou, na súa adaptación física e mental ó clima de Galicia, son datos positivos, a educación debe valorar esta situación.

Adaptado dunha entrevista realizada a E. Blanco Amor. 1979.

BLOQUE I

1.- Indica cal é o tema do texto e fai unha síntese del. (1 punto)

2.- Fai un comentario crítico sobre as opinións que Blanco Amor expón neste texto. (Mínimo 20 liñas). (2 puntos)

BLOQUE II

3.- Indica se é aberta ou pechada a vogal tónica das seguintes palabras: pobo (l. 2), brétema (l. 5) tarefas (l. 7), riqueza (l. 11), apego (l. 14). (1 punto)

4.- Indica o significado que teñen no texto as seguintes palabras: específica (l. 1), mitoloxía (l. 1), brétema (l. 5), esnaquizada (l. 11), fases (l. 12). Non é válida a definición só con sinónimos. (1 punto)

5.- Analiza sintacticamente a seguinte oración: *Insisto no dito por min noutra sesión.* (1 punto)

6.- O galego entre 1936 e 1975. (Mínimo 15 liñas). (1 punto)

[Os alumnos que aprobaron esta materia no ano 2003 ou anteriores deben responder a seguinte pregunta: Interferencias lingüísticas entre galego e castelán.]

BLOQUE III

7.- Movementos de vangarda. Características. Autores e obras. (Mínimo 20 liñas). (3 puntos)

[Os alumnos que aprobaron esta materia no ano 2003 ou anteriores deben responder a seguinte pregunta: A poesía galega de vangarda.]

OPCIÓN B

Querida irmá:

Estamos ben todos tres, sans, solteiros e pescando arreo, cadaquén polo seu rumbo, eu de patrón e os outros de mariñeiros, que para o caso é o mesmo. Como eu son decote o que escribo, en nome da rolada, e hai tempo que non o fago, quero contarche o que pasou, máis ben o que me pasou, que ten a súa historia, o seu aquel.

Vou polo comezo. Os ianquis implantaron o que deu en chamarse a Lei Seca, contra o feireo e o consumo de bebidas con alcol, o que provocou un contrabando de moito pistón. A nosa xente nunca andou niso. Certo que ás veces, no tanque dalgún viveiro ía camuflada unha garrafa de ron que custaba en Cuba uns catro dólares e podía vender por vinte nos Estados Unidos, pero os nosos desbotaban tal choio, e só o facían en ocasións moi contadas para cumprir a encomenda dalgún torreiro amigo.

Había lerios máis revirados ca ese do ron, e nun deles vinme encerellado sen comelo nin bebelo. Xa che conto. Andaba eu de temoeiro no San Agustín, do que era patrón Xoán Lence, un pillabán da Malata que lle fuxiu ó demo e sábeas todas, ou fai que as sabe, e case chegando a Boca Grande, na Florida, vin vir a todo dar unha lancha de luxo que se encamiñou de par de nós, quero dicir, do noso veleiro. A min non me deu boa espiña. O que a guiaba era un mozote gordecho duns vintecinco anos, cunha longa cicatriz de navalla na fazula dereita. Arrimouse canto puido, chamou ó Lence e pediulle querosina. Falaba con acento floridán.. O noso patrón deulle unha lata redonda, alongada, e non ben a tivo nas mans, o louro liscou a toda mecha. Inda non pasaran dez minutos cando vin que se nos achegaban dúas canoneiras do servizo de gardacostas. Aviseille a Lence desa presenza e contestoume moi foncho que non lle importaba. Iso dicía, mais... Detivéronnos a todos e remolcaron o San Agustín ata o porto de Tampa, onde ficou en corentena. Nós fomos dar á cadea. Como cho conto. A Lence comunicárono. Na realidade, o que puidera haber de avolto naquilo era cousa del. Nada máis ca del.

Xosé Neira Vilas. Relatos mariñeiros. 2003.

BLOQUE I

1.- Sinala a estrutura do texto. (1 punto)

2.- Partindo do que se di na liña 6, fai un comentario sobre a prohibición da venda e consumo de bebidas alcohólicas. (Mínimo 20 liñas). (2 puntos)

BLOQUE II

3.- Localiza no texto un infinitivo que poida poñerse na súa forma conxugada e conxúgao. Sinala tamén unha perífrase verbal que atopes no texto. (1 punto)

4.- Indica un sinónimo de cada unha das seguintes palabras: rolada (l. 4), feireo (l. 6), lerios (l. 11), encerellado (l. 11), cadea (l. 21). (1 punto)

5.- Localiza os pronomes persoais átonos que hai entres as liñas 11 e 16, ambas incluídas, e indica a función sintáctica que desempeñan. (1 punto)

6.- O galego nos medios de comunicación de masas escritos e audiovisuais. (Mínimo 15 liñas). (1 punto)

[Os alumnos que aprobaron esta materia no ano 2003 ou anteriores deben responder a seguinte pregunta: O galego estándar.]

BLOQUE III

7.- A xeración Nós. Características. Autores e obras. (Mínimo 20 liñas). (3 puntos)

[Os alumnos que aprobaron esta materia no ano 2003 ou anteriores deben responder a seguinte pregunta: A literatura na época Nós: Risco e Pedrayo.]